

The International Criminal Court (ICC) & Myanmar

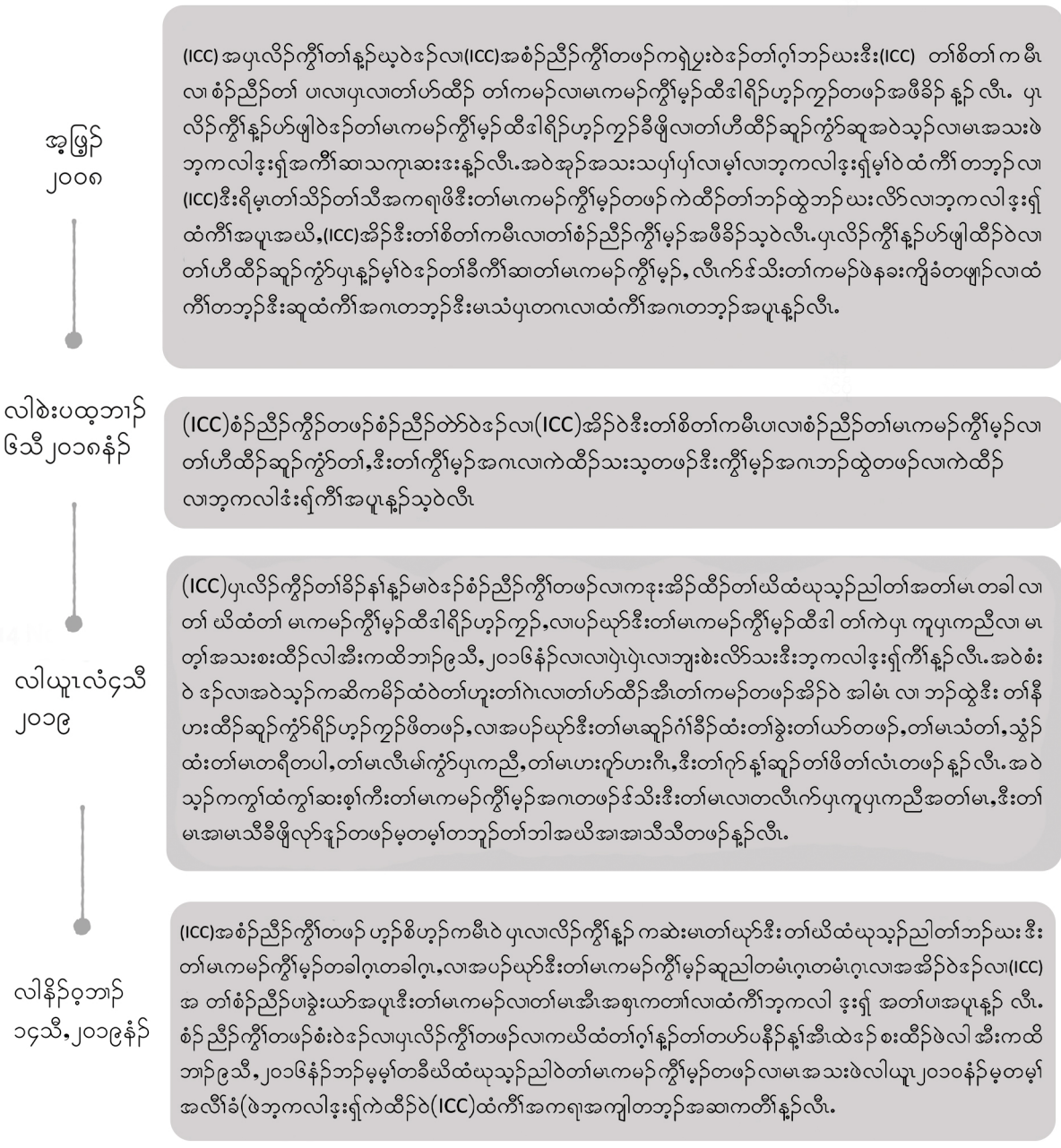
ထံကီဘီမုာ်ပုၤတူၢ်ကီၢ်ကီၢ်ဘျီၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤ

ရိဟင်ဂျာအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ICC တွင် ဘာတွေဖြစ်ခဲ့သလဲ။

တၢ်မနုၤမအသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုာ်တၢ်မကမၢ်ကီၢ်မုာ်ကီၢ်ဘျီၣ်(ICC)ဘၣ်ဃးဒီးရိၣ်ဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လဲၣ်. ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုာ်တၢ်မကမၢ်ကီၢ်မုာ်ကီၢ်ဘျီၣ်(ICC) ဒီးကီၢ်ပယီၤရိမုၤထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ(Rome Statute)လၢအမုၢ် လံာ်ဃံးဃာ်လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်(ICC)န့ၣ်လီၤ.တမ့ၢ်ဝဲ "ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖု" အတၢ်အၢၣ်လီၤ "လံာ်ဃံးဃာ်" ဘၣ်. အခိပ ညီတခီမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်(ICC)တၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢစံၣ်ညီၣ်တၢ်ပအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တမ့ၢ်(ICC)အကရၢဖိဘၣ်.ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တတူၢ်လိာ်ဝဲ

ဘၣ်ကလိဒုးရိပဒိၣ်န့ၣ်(ICC) ရိမုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကရၢဖိစးထီၣ်လၢ ၂၀၁၁န့ၣ်လဲၣ်လၢန့ၣ်လီၤ.အဝဲတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ် (ICC) အတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢစံၣ်ညီၣ်တၢ်ပအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်မနုၤအပိၤလၢ(ICC)န့ၣ်တဖၣ်ထံဃုသ့ၣ်ညါတၢ်မၤကမၣ်က့ၢ်မ့ၣ်အဂၤတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤလဲၣ်.

ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တဖၣ်(ICC)အကရၢဖိဘဉ်. တတူၢ်လိာ်ဝဲရိမုၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီသဲစး, လၢအမ့ၢ်လံာ်ပံးယၢ် လၢဒုးအိၣ်ထီၣ် (ICC)ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ် "ထံကီၢ်ကရၢ " ဆူ " လံာ်ပံးယၢ် " အဝဲန့ၣ်ဘဉ်. အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်(ICC)အတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢစံၣ်ညါတၢ်ပဘဉ်န့ၣ်လီၤ

ဒ်(ICC) (ရိမုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ)(Rome Statute)ဆီလီၤအက့ၢ်ဂီၤအသိး, ဘဉ်ညါထွဲဒီးတၢ်မၤကမၣ်က့ၢ်မ့ၣ် လၢထံကီၢ်တဘျီအပူၤလၢအတမ့ၢ်ထံကီၢ်လၢအမ့ၢ်(ICC)ကရၢဖိတဖၣ်န့ၣ် ထဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢကိၣ်ကးပံးဂ့ၢ်ဝီသုလၢဆုၤထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဆူ(ICC)အိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်အဝဲအံၤတမ့ၢ် တၢ်လၢအမၤအသးတသ့ဖဲ အက တီၢ် လၢ တၢ်မၤကမၣ်က့ၢ်မ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢကီၢ်ပယီၤဒီးဘဉ်အပူၤဘဉ်. ထံကီၢ်တနီၤလၢအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢကိၣ်ကးအပူၤတဖၣ်. ဒ်သိးဒီးတရူးကီၢ်လၢပာ်ဖျါဝဲရဲၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒါဝဲတၢ်အက့ၢ်အမူးလၢတၢ်ကဆုၤထီၣ်ဆူညါတပတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပတီၢ်လၢကဲထီၣ်သ့ဆူညါတဖၣ်-

ဖဲလၢပုၤလၢလိာ်ဘၢက့ၢ်န့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ပိၤထံဃုသ့ၣ်ညါဖိးသဲစးအကျဲတခါန့ၣ်, တၢ်ဟံးပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဘဉ်မၤဝဲအီၤန့ၣ်တအိၣ်ဘဉ်, ဒီးကတံာ်တဝဲတဘျီန့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ပုၤလိာ်က့ၢ်န့ၣ်ထၢဖျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးနီၢ်ကီၢ် (တၢ်အုၣ်သး)တဖၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတဖၣ် မ့ၢ်လၢပုၤန့ၣ် ကဆၢတံာ်လီၤဝဲလၢ ကတီၣ်ထီၣ်က့ၢ်အမူးအရၢထီၣ်ဒါပုၤမၤကမၣ်တၢ်တကမ့ၢ်တမ့ၢ်အါဂၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တူၢ်လိာ်အီၤလံန့ၣ်, တၢ်ကမၤထွဲဝဲတၢ်ဟ့ၣ်စိကမိၤလၢတၢ်ဖီၣ်ပုၤမၤကမၣ်တၢ်တကမ့ၢ်တမ့ၢ်အါဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်စိကမိၤလၢတၢ်ဖီၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တၢ်ကွဲးလၢတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢစံၣ်ညါက့ၢ်တဖၣ် လၢတၢ်ယုထီၣ်ထံကီၢ်တဖၣ်လၢ ကဖီၣ်ဝဲဒၣ် ပုၤလၢမၤကမၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်စိကမိၤလၢတၢ်ဖီၣ်တၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢပုၤကမ့ၢ်သ့ၣ်ညါဝဲမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဆူသ့ၣ် (လၢစံလ်အဖီလၢ)န့ၣ်လီၤ. အခီပညီမ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢတၢ်ဖီၣ်တၢ်တခါန့ၣ်, ကမ့ၢ်ကတသ့ၣ်ညါဝဲအဂ့ၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

(ICC)န့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်စိကမိၤလၢကဖီၣ်ပုၤဘဉ်. ထဲဒၣ်ထံကီၢ်တဖၣ်(ပဒိၣ်တဖၣ်) ဖီၣ်ဝဲပုၤလၢ တၢ်ဟံး တၢ်ကမၣ်လၢအလီၤတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ. ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တဝဲရဲၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တမၤသကိးတၢ်ဒီး(ICC)ဘဉ်ဒီးတဖီၣ်မတၢ်တကမၤလၢ တၢ်ဟံးတၢ်ကမၣ်လၢအဖီခိၣ်န့ၣ်ဘဉ်. ပုၤလၢတၢ်ဟံးတၢ်ကမၣ်လၢအလီၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်လဲၤခီဘဉ်ဝဲ ထံကီၢ်တဘျီလၢအမ့ၢ်(ICC)ကရၢဖိန့ၣ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ထံကီၢ်ပဒိၣ်ဖီၣ်အီၤသ့ မ့ၢ်တမ့ၢ် တဖီၣ်အီၤသ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖီခိၣ်ပုၤလၢတၢ်ကမၣ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကအိၣ်လၢတၢ်ဘဉ်ယိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤဖဲလဲၤတၢ်ကျဲတၢ်လၢထံကီၢ် တဖၣ်န့ၣ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤကမၣ်တၢ်တဖၣ် တၢ်မ့ၢ်တဖီၣ်အီၤဘဉ်ဒီး တၢ်မၤဘၢက့ၢ်တအိၣ်ဝဲဘဉ်လီၤ. (ICC)န့ၣ်ဖဲလၢပုၤလၢမၤကမၣ်က့ၢ်မ့ၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲ မ့ၢ်တအိၣ်ဘဉ်န့ၣ်တၢ်မၤဘၢမၤက့ၢ်တအိၣ်ဘဉ်. အပိၤအိၣ်ဖျါဒ် သိးဒီးတၢ်မၤဘၢမၤက့ၢ်တဖၣ် ကဲထီၣ်အသးတသ့ နီတဘျီဘဉ် မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘဉ်လၢ (မ့)(တုၤလီၤလၢ) ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိၣ်သးဆီတလဲက့ၢ်သးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဂံၢ်ဒိၣ်ထံးကမျါၤပှၤတတၢကရၢတဖၣ်တၢ်ဆဲးကျိးမၤသကိးတၢ်သ့ဝဲအကျဲ

ဂံၢ်ဒိၣ်ထံးကမျါၤပှၤတတၢကရၢမၤဝဲသ့—

- မၤစၢတၢ်ရဲၤပှး(ICC)အဂ့ၢ်အကျိၤဆူထံဖိကီၢ်ဖိကမျါၤတဖၣ်အအိၣ်—အတၢ်ပၢ်ပနီၣ်တၢ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ဘျးတဖၣ်
- ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်ဆူပှၤလိၣ်ကီၢ်အအိၣ်
- မၤစၢပှၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပှၤအုၣ်အသးတဖၣ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်အသးတဖၣ်ဆူ(ICC)လၢအပၣ်ဃုၣ်ဒီး(IIMM)ဒီးမၤစၢအဝဲသ့ၣ်လၢကမၤလီၤတံၢ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ပၢ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး
- ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဃုထီၣ်ပှၤလိၣ်ကီၢ်လၢကထုးထီၣ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤလၢတၢ်ဖိၣ်တၢ်လၢပှၤလၢန့ၢ်ဟူသ့ၣ်ညါဒ်တၢ်က့ၢ်တၢ်ဂီၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢပှၤမၤကမၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်(မ့တမ့ၢ်တဟံးန့ၢ်)
- လွဲန့ၢ်(ICC)လၢကမၤစၢတၢ်တုၤလီၤထီၣ်ဘးဒီးဟ့ၣ်လီၤကမျါၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူပှၤတတၢတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပှၤ
- လွဲန့ၢ်(ICC)ထြးစံစ့ပၢ်ကီၢ်(Trust Fund)လၢပှၤတၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကစးထီၣ်တၢ်မၤစၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢရိၣ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ပှၤတၢ်ဘၣ်တၢ်အပှၤတတၢတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
